

Beszámoló - Salzburg, 2023. február 3-10.

Erasmus plusz szakmai látogatás - 2021-1-HU01-KA121-SCH-000007590

Sipőcz Brigitta

Piarista Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda

2023. február 3-10 között az Erasmus + program keretében szakmai látogatáson vettem részt Salzburgban, a Jézus Szíve Misszionáriusainak Magángimnáziumában. Az alábbi beszámoló az ott töltött, intenzív hét tapasztalatait foglalja össze.

Iskoláink között bő negyedszázada áll fenn testvériskolai kapcsolat.

Ennek keretében diákjaink számos alkalommal látogattak már el Salzburgba és fogadták Kecskeméten az osztrák vendégeket.

A 2022-2023-as tanévben lehetőségem nyílt egy hetes szakmai látogatásra utazni a PRIVATGYMNASIUM DER HERZ-JESU-MISSIONARE iskolába.

A szakmai látogatás a másodikként oktatott idegen nyelvek támogatását célozta: esetemben a latin nyelv oktatásának fejlesztését, esetleges partnerkapcsolat, szakmai együttműködés lehetőségének felmérését, az osztrák kollégákkal való kapcsolat kiépítését.

A látogatás munkanyelve a német volt, ez elősegítette a nyelv használatának erősítését.

Mivel iskolánkban egyedüli latin szakosként a kollégákkal való együttműködés, tudásmegosztás nem valósulhat meg, a szakmai megújulás, ismeretbővítés, együttműködés módjait keresve felmerült az osztrák partneriskolával való kapcsolatfelvétel lehetősége, amelyet a negyedszázados, jól kiépített és működő testvérkapcsolat is elősegített.

Idén egy kulturális célú diákmobilitáshoz kapcsolódva 10 fős kecskeméti diákcsoporttal és vezetőjünkkel, Talmácsi József tanár úrral utaztam Salzburgba, hogy megismerjem az iskola jellegzetességeit és személyesen találkozzam az ottani kollégákkal.

A látogatás célja, előkészületek

Látogatásom célja kettős volt: óralátogatások és szakmai beszélgetések a latin szakos kollégákkal, illetve az iskola humán tagozatának megismerése, tapasztalatok gyűjtése a humán és művészeti tárgyak oktatásáról.

A látogatást megelőzően felvettem a kapcsolatot a testvériskola osztrák koordinátorával, dr. Nikolaus Czifra professzorral. Ő szervezte meg a látogatás kinti programját és az órabeosztást. Levélben egyeztettem a latin-görög szakos kollégákkal az óralátogatás céljáról és menetéről.

Egyeztettem humán munkaközösségünk tagjaival a szakmai látogatás tematikájáról és összegyűjtöttem a kérdéseiket az osztrák iskola humán tagozatával kapcsolatban.

Az utazást megelőzően három hónapig intenzíven gyakoroltam a német nyelvet, hogy sok éve passzív nyelvtudásomat felfrissítsem.

Szakmai látogatásom egy hete alatt 16 különböző tanítási órát látogattam meg: a latin és görög nyelvórák mellett a képzőművészeti oktatással is ismerkedhettem.

Lehetőségem nyílt beszélgetni Peter Porenta igazgató úrral, P. Michael Huber tartományi főnök atyával, latin-görög szakos és képzőművészeti tárgyakat oktató tanárokkal és kollégiumi nevelőkkel.

Betekintést nyertem az iskola és az intézményt fenntartó szerzetesrend történetébe, az iskola sajátos jellegébe, a kollégista diákok mindennapjaiba.

az iskola látképe

panoráma a Chevalier Saal-ból

A Salzburgban töltött hét krónikája

Febr. 3-án késő délután érkezünk meg Salzburgba.

Szállásunk elfoglalása után egyeztettük kollégámmal és vendéglátónkkal a következő napok programját.

Este a kollégista diákok ünnepi vacsoraestjére kaptunk meghívást, ahol alkalmam nyílt bemutatkozásra, ismerkedő beszélgetésre Peter Porenta igazgató úrral és a kollégiumi nevelőkkel.

Február 4-én a várossal ismerkedtem meg, majd délután a program koordinátora, Nikolaus Czifra meghívásának tettem eleget. Számos témáról beszélgettünk iskoláink humán tagozatának működésével, a latin nyelvoktatás ausztriai helyzetével és helyi sajátosságaival kapcsolatban.

Szó esett a versenyek szerepéről, a helyi iskola Rom-Woche projekthetéről és a művészeti oktatásról is.

Este munkavacsorán vettem részt Peter Porenta igazgató úr, Franz Feichtl igazgatóhelyettes, Nikolaus Czifra, valamint jelenlegi és nyugdíjas kollégák társaságában. Az igazgató úr beszélt az elmúlt években lezajlott és ma is tartó fejlesztésekről az intézményben.

Február 5-én délelőtt a Sebastiankirche templomba látogattam el, ahol vendéglátóm, prof. Czifra orgonajátékát és gregorián kórusát hallgattam meg.

Ezután munkaebéden beszélgettünk a helyi zenei és irodalmi képzésről prof. Czifra és édesapja, Czifra János orgonaművész társaságában. Czifra János piarista öregdiák, a salzburgi Dóm nyugalmazott karnagya, az iskoláink közötti testvérkapcsolat építője és támogatója volt évtizedeken át. Szó esett az ifjabb prof. Czifra készülő Babits-műfordításkötetéről és a salzburgi Dóm kórusának legutóbbi magyarországi látogatásáról. A karnagy úrral való találkozás felemelő élmény volt számomra. Ezek mellett tervezni kezdtük a diákmobilitás osztrák résztvevőinek júniusi, kecskeméti programját is.

Február 6-án megkezdődött az iskolai program.

Reggel a mobilitáson részt vevő magyar csoporttal kezdtem a napot. Az első két tanítási órát a Chevalier Saalban töltöttük, ismerkedéssel és a hét programjainak egyeztetésével.

Az első kép az iskola jól felszerelt könyvtárában készült a mobilitáson részt vevő magyar diákokról és kísérő tanárukról, Talmácsi József kollégámról.

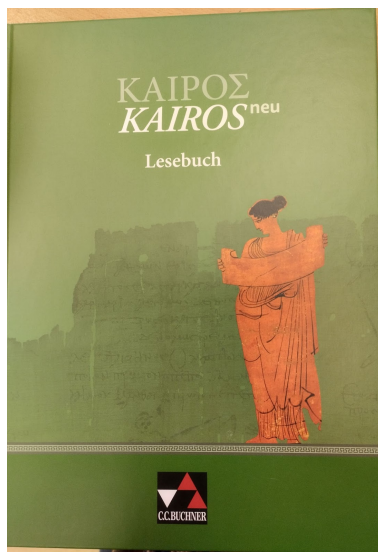

Latin és görög nyelvoktatás

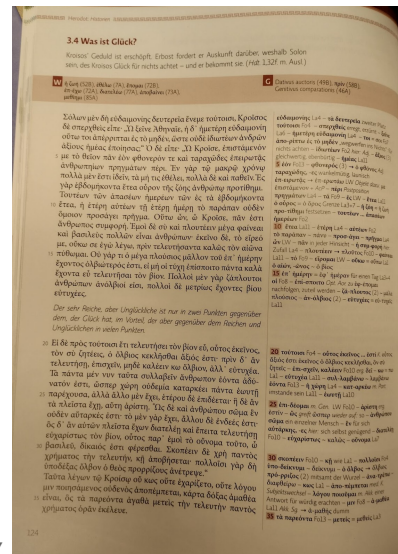
Latin szakosként kiemelten fontos volt számomra az ókori nyelvek helyi oktatásának megismerése.

3. órában egy **görögórát** látogattam meg **prof. Josef Di Stolfo** végzős, 8. évfolyamos diákjainál. A csoport 3 főből állt, rendkívül fegyelmezett, jól felkészült, kiválóan összpontosító diákok.

A tanulók Hérodotosz, a görög történetíró egy, a képen látható szövegét fordították. A téma: Mi a szerencse? A fordítás és az alapos nyelvtani, stilisztikai magyarázatok után a szerencse fogalmának korabeli és modern értelmezéseit vetették össze a tanár irányító kérdéseinek segítségével.

görög nyelvkönyv

Az érdeklődő diákok 5. évfolyamon kezdenek meg görög tanulmányaikat.

4 évig heti 3 órában, kiscsoportos formában tanulják a nyelvet és ismerik meg az írott források és képzőművészeti alkotások, régészeti emlékek segítségével a görög kultúrát, irodalmat és történelmet. Az 50 perces tanórákon rendkívül elmélyült, magas szintű és komoly koncentrációt igénylő munka folyik.

Művészeti oktatás

4. órában **képzőművészeti** órán vettem részt **prof. Cornel Entfellner** 5. osztályos tanulóinál.

A diákok a rajzállványok használatát és a modell elhelyezését tanulták meg a dupla órán. Az óra elején a tanár demonstrálta és magyarázta a modell arányainak elhelyezését, majd a tanulók párban gyakorolták és portrét készítettek társukról a 2. tanóra végére. Az óra kötetlen hangulatú, mégis fegyelmezett volt, a sok mozgás és kommunikáció ellenére.

A művészeti óraszámok a következőképpen alakulnak:

1-től 5. évfolyamig: heti egy dupla óra. 6. osztály: heti 1 óra. 7. és 8. osztályban választani kell a vizuális kultúra és a zenei oktatás között.

A tanórák aktuális munkái folyamatosan láthatók a folyosókon és a szünetekben. Az iskolai galéria és a szalon előtti három vitrin is lehetőséget ad művészek meghívására kisebb kiállításokra.

Ezeket az órákat készítik az iskolai színpad és a rendezvények plakátjait.

Külső szakértők bevonásával a legkülönbébb projektek valósulnak meg workshopokon.

Az oktatás fókuszában áll az eredetikkel való találkozás a múzeumokban, a kirándulások, illetve az épített környezettel való foglalkozás. Az alkotás terén a fényképezés, az analóg sötétkamrás munka és a digitális képfeldolgozás, a képzőművészekkel való munka került előtérbe.

2005 óta indul építészet plusz tanfolyam az iskolában.

Fotólabor, kerámiaterem és szitanyomó helyiség áll a tanulók rendelkezésére.

Műhelyeik: kreatív munka, kerámia műhely, elektromos műhely, Photoshop műhely és animációs film labor.

Zenei oktatás

Óraszámok: 1-3. évfolyam: heti 2; 4. évfolyam: heti 1; 5. évfolyam: heti 2 ; 6. évfolyam: heti 1; 7./8. évfolyam: zeneoktatás vagy művészeti oktatás (mindegyik heti 2 óra)

Kötelezően választható tantárgy a 6. osztálytól: heti 2 óra.

Az iskolában több diák- és tanári zenekar működik:

vonóegyüttes, ütőhangszeres csoport, fúvószenekar.

Hangszeres órák: magántanárokkal délutánonként (15 választható tárgy).

A humán tagozat jellemzői

A diákok számára kötelező tantárgy 6. évfolyamon a tudományos munkát és az érettségihez szükséges "előakadémiai dolgozatot" előkészítő Bevezetés a tudományos munka gyakorlatába kurzus.

A **dráma** és a **retorika** oktatása fontos eleme a humán képzésnek.

Előadásokat, versenyeket szerveznek a diákok számára.

A német (irodalom) tantárgy fókuszai:

- beszéd, írás, irodalom, színház

Cél: az anyanyelv magabiztos és kreatív kezelése, az irodalom világának megnyitása.

Területek: beszéd és helyesírás, érvelés, szókincs, nyelvelemzés, irodalmi ismeretek.

- Jól felszerelt könyvtár
- Iskolaszínház: Évente alakul új színjátszó csoport, saját és adaptált darabokat ad elő.

A humán tagozaton oktatott tantárgy a retorika, amely, bár ókori alapokon nyugszik, rendkívül korszerű ismeretekkel támogatja a diákokat. A tantárgy népszerűségét jól mutatja

az iskolában megrendezett retorikaverseny, ahol különböző választható, aktuális társadalmi problémákat érintő témákról adják elő beszédeiket a diákok.

a retorikaverseny plakátja

Latinoktatás

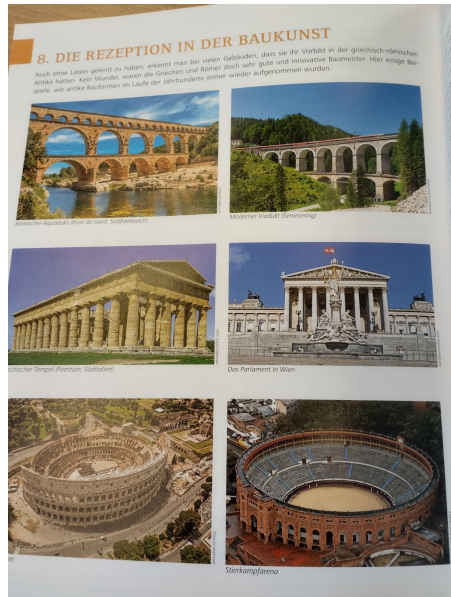
5. órán **latinórán** vettem részt **prof. Josef Di Stolfo** 7. osztályos diákjainál.

A 16 fős latincsoport Sallustius Catilina szövegét olvasta és fordította. Előző órai tanulmányaik alapján a címszereplő személyiségéről beszéltek.

A latin- és görögórákon nem jellemző az IKT eszközök használata. A tankönyveket tanári magyarázat, táblavázlat egészíti ki. A diákok sokat és rendezetten írnak füzetekbe, jegyzetelési technikájuk és órai figyelmük kiemelkedő.

A nyolcosztályos gimnázium diákjai (nálunk 5-12. évfolyam) a felső hat évfolyamon tanulnak latint. Első két évben heti 4, majd négy évig heti 3 órában. **Kiváló tankönyvek** állnak rendelkezésükre, amelyekre a 6 évfolyamos oktatás épül.

A tankönyvben fontos az ókori témák modernkori irodalmi és építészeti recepciójának szerepe.

antik és modern építészeti párhuzamok a

latin tankönyvben

Megfigyelésem: a hazai, évtizedek óta csaknem változatlan latin nyelvkönyv-sorozat auctor-központú felépítéséhez képest a legjelentősebb különbség az osztrák tankönyvekben, hogy tematikájuk nem szerzők vagy korszakok szerint, hanem témakörönként csoportosítva dolgoz fel szövegeket.

Inhalt	VIII
Stilistische Besonderheiten	8
Abkürzungen	8
Teil I: Man nehme einen Siebenschläfer – Römische Küche	1
Text 1: Bescheidenes Mahl (D. Junius Iuvenalis, Satirae XI, 56-83)	1
Text 2: Nichts als Kartoffelgericht (M. Valerius Martialis, Epigrammata XI, 31)	5
Text 3: Appetitappchen (M. Gavius Apicius, De re coquinaria IV, 181/Giltes 1)	7
Text 4: Sauceter als Hauptgericht (M. Valerius Martialis, Epigrammata XI, 59)	9
Text 5: Gefüllter Siebenschläfer (M. Gavius Apicius, De re coquinaria VIII, 410/Giltes 1)	11
Text 6: Flamingo mit Koriander (M. Gavius Apicius, De re coquinaria VI, 240) in Phöniciopetra 1)	11
Text 7: Auch ein Mittel, Entzündungen zu erhalten (M. Valerius Martialis, Epigrammata XI, 77)	13
Text 8: Benimmregeln (P. Ovidius Naso, Ars amatoria III, 755-760)	14
Text 9: Trimalchio tricht auf (C. Petronius Arbitr, Satyricon 49)	16
Teil II: Zwischen Palästen und Mietkasernen – Wohnen in Rom	18
Text 10: Zeige mir, wo du wohnst und ich sage dir, wer du bist (Vitruvius Pollio, De architectura VI, 5, 1-3)	18
Text 11: „Raumplanung“ (Vitruvius Pollio, De architectura VI, 5, 1)	21
Text 12: Trimalchio, „Tempel“ (C. Petronius Arbitr, Satyricon 77, 4)	23
Text 13: „Hochhäuser“ als Ausweg aus der Wohnkrise (Vitruvius Pollio, De architectura II, 8, 17)	24
Text 14: Wohnung zu vermieten (CIL IV, 138 = ILS 6035)	26
Text 15: Gefährliche „Kartenzhäuser“ (Vitruvius Pollio, De architectura II, 8, 20)	27
Text 16: Handschlag über die Straße (M. Valerius Martialis, Epigrammata I, 86)	29
Text 17: Zwangslüftung (M. Valerius Martialis, Epigrammata XII, 32)	31
Text 18: Schlaflos aus Angst (D. Junius Iuvenalis, Satirae III, 193-209 und 232-235)	32
Text 19: „Sagen von oben“ (Digestae IX, 2, 8, 1)	35
Text 20: Ruhelose Stadt (M. Valerius Martialis, Epigrammata XII, 57)	36
Text 21: Eine Villa für jede Laune (C. Plinius Caecilius Secundus, Epistulae IX, 7)	38
Teil III: Hausmütterchen oder Skandalandal – Die römische Frau	40
Text 22: „Fortschrittliche“ Römer (Cornelius Nepos, Liber de excellentibus duobus extramoeni gentium, Praefatio 6-7)	40
Text 23: Arbeitsteilung (I. Iunius Moderatus Columella, De re rustica, Praefatio 1-10)	41
Text 24: Konservative Erziehung (C. Suetonius Tranquillus, Augustus 64, 2 f.)	45
Text 25: Ehe-Formen (Gaius, Institutiones I, 109-113)	47
Text 26: Ehe-Pragmatismus (Aulus Gellius, Noctes Atticae I, 6, 1-2)	49
Text 27: Ein guter Grund zum Heiraten (M. Valerius Martialis, Epigrammata I, 10)	49
Text 28: Tugendhaft bis in den Tod (Titus Livius, Ab urbe condita I, 57,4-59,2)	51
Text 29: Eine edle Römerin (C. Plinius Caecilius Secundus, Epistulae III, 16)	55
Text 30: Wiswentreue (C. Petronius Arbitr, Satyricon, 111, 1-112,8)	58
Text 31: Doppelmoral (Digestae XXVIII, 5, 14, 5)	62
Text 32: Selbstmord (D. Junius Iuvenalis, Satirae VI, 200-215 und 224-230)	63
Text 33: Die „emanzipierte“ Sempronja (C. Sallustius Crispus, Catillinae Conspiratio 25, 1-5)	65

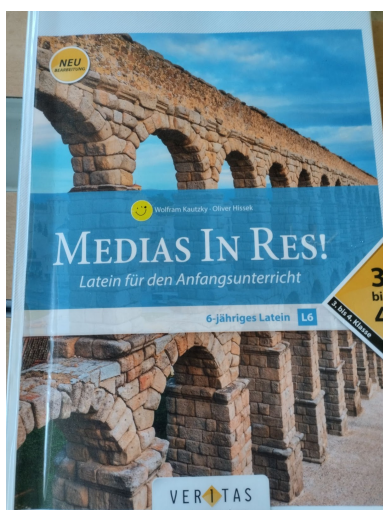
Teil IV: Zwischen Straßenecke und Rhetorenschule – Bildung und Erziehung	7
Text 15: Ansp und der unbändige Jugendliche (Plineius, Ageretia Peristylae XII)	7
Text 16: Ein allzu strenger Vater (C. Plinius, Epistulae IX, 12)	7
Text 17: Erziehungs-Checkliste (I. Annaeus Seneca, de ira II, 21)	7
Text 18: Bedauernswerte Lehrer (D. Junius Iuvenalis, Satirae VII, 229-244)	7
Text 19: Alltag eines Schülers (Hermeneumata Pseudodidacthea)	7
Text 39: Colloquia Moschertiana III, 2)	7
Text 40: Babusötung (M. Valerius Martialis, Epigrammata IX, 68)	7
Text 41: Kenn Kind gleich dem anderen (M. Fabius Quintilianus, Institutio oratoria I, 3, 14, 6-7)	7
Text 42: Wie sinnvoll ist Gewalt in der Erziehung? (M. Fabius Quintilianus, Institutio oratoria I, 3, 14-17)	7
Text 43: „Schulerkeller“ mithilfe langer Feten (M. Valerius Martialis, Epigrammata X, 62)	7
Text 44: Minutalbildung (C. Petronius Arbitr, Satyricon 58, 7)	7
Teil V: Rechtloses Besitztum – Sklaven	7
Text 45: „Wie wird man Sklave?“ (Aelius Marcius, Institutiones I, 5, 5)	7
Text 46: Demütigende Zurschaufstellung (Digestae XXI, 1, 31, 21)	7
Text 47: Keine Ehe für Sklaven (Digestae XXIV, 3, 22, 13)	7
Text 48: Befehl ist Befehl – Mach das Beste draus (C. Petronius Arbitr, Satyricon 75, 6-76, 3)	7
Text 49: Schutz für qualifizierte Arbeitskräfte (Digestae VII, 1, 15, 1-3)	7
Text 50: Hüter euch vor Stadtsklaven, ihr Großgrundbesitzer! (I. Iunius Moderatus Columella, De re rustica I, 8, 1 f.)	7
Text 51: Menschenunwürdige „Sklavenhaltung“ (Lucius Apuleius, Metamorphosen IX, 12, 3 f.)	7
Text 52: Mordanschlag beim Bad (C. Plinius Caecilius Secundus, Epistulae III, 14, 1-5)	7
Text 53: Ein letzter Gemütsbeweis (M. Valerius Martialis, Epigrammata I, 101)	7
Text 54: Trainer (C. Plinius Caecilius Secundus, Epistulae VIII, 16)	7
Text 55: Sklavenscläue (I. Maecius Plautus, Pseudolus, 1311-1328)	7
Teil VI: Wellness auf Römisch – Thermen und Sport	7
Text 56: Aufruf zum Freizeitgenuss (CIL VI, 15238)	7
Text 57: Das Mandat – für Frauen tabu (P. Ovidius Naso, Ars amatoria III, 381-386)	7
Text 58: Laufen als Haupt sport (M. Valerius Martialis, Epigrammata VII, 32)	7
Text 59: Wahre Gesundheit (I. Annaeus Seneca, Epistulae morales ad Lucillum II, 15, 1-5)	7
Text 60: Mangelnde Kondition (C. Silius Apollinaris Sidonius, Epistulae V, 17, 6 f.)	7
Text 61: Eifersucht? (M. Valerius Martialis, Epigrammata XI, 75)	7
Text 62: Keine Ruhe für den Philosophen (I. Annaeus Seneca, Epistulae morales ad Lucillum VI, 56, 1-2)	7

A latin tankönyv tartalomjegyzéke

A másik fontos eltérés, hogy az általunk használt latin nyelvkönyvek erőteljesen ókor-orientáltak, míg az osztrák tankönyvek témakörei az ókortól az újkorig mutatnak be szövegeket és modernkori problémákra is reflektálnak, bemutatva a téma ókori irodalmi, történelmi, művészeti gyökereit és kultúránkenti párhuzamait.

Szerepelnek a könyvekben a nálunk csak egyházi tankönyvekben megjelenő későlatin és egyházi latin szövegek (pl. a melki apátság történetéből, 1780-ból).

a két latin tankönyv

Minden 6. évfolyam latinosa tavasszal egy hetet töltenek Rómában (Rom-Woche), erre a kirándulásra a tanév folyamán tematikusan készülnek.

7. órán Josef Di Stolfo 5. osztályos **görögóráját** látogattam.

A diákok idén kezdték meg görög tanulmányaikat, ennek ellenére a tankönyvből nem adaptált, leegyszerűsített, hanem eredeti szövegeket olvastak: Aszklépiosz szentélyében talált feliratok fordítása és nyelvtani értelmezése volt a feladat.

8. órában **prof. Carina Ertl latinóráján** vettem részt 4. osztályos diákoknál.

A 16 diák 2. éve tanul latint, nyelvtani alapjaik stabilak. Az óra végig pörgő ritmusú, interaktív volt, valamennyi diák szerepelt. Mozgásos feladatot is végeztek, ez segítette a figyelem és aktivitás fenntartását.

Megfigyelésem: az új nyelvtani jelenségek magyarázatánál a **rávezetés módszerét** alkalmazzák a tanárok előszeretettel. A diák előbb ismeri fel, azután tanulja meg az új nyelvtani jelenséget.

9. órában **prof. Nikolaus Czifra latinóráját** látogattam a 6. osztályban.

Ez az évfolyam májusban egy hetet tölt Rómában, ezt a projektet a tanév során tematikusan készítik elő munkáikkal.

Egy témáról (a cirkuszi játékok) több szöveget olvasnak fel és hasonlítanak össze, pl. a téma pogány és keresztény megítélését.

Február 7-én ismét óralátogatásokat végeztem:

1 órában prof. **Di Stolfo** 5. osztályos **görögóráján** vettem részt.

Megfigyelésem: az új szavakat azonnal szövegkörnyezetbe helyezik, egész kifejezéssel szemléltetik, ragozott alakban használják.

A professzor minden új szó továbbélését, németben való használatát megmagyarázza a diákoknak.

A tanulók füzetei nagyon szépek, rendezettek. Rendkívül fegyelmezettek az órán. A tanár összeszedettsége, nyugalma pozitívan hat rájuk.

2. órában **prof. Czifra** 6. osztályos **latinóráján** voltam.

Ők folytatták a tegnapi megkezdett szöveget, korabeli ábrázolásokat tanulmányoztak és kommentárt olvastak, majd tartalmi és kultúrtörténeti kérdésekre válaszoltak.

A tankönyv végén a leckékhez kapcsolódó feladatcsoportok vannak, tartalmi és stilisztikai kérdések és példák, végül a szerzők és művek jegyzéke. Rengeteg szerzőt tárgyalnak röviden, sok korszakról lesz így áttekintésük.

Minden szerzőtől kis, rövid szemelvényeket mutat be a tankönyv sok kommentárral, lábjegyzettel, feladatokkal. A szerzőről bekezdésnyi összefoglaló olvasható a mű végén. 29 szerzőt tárgyal a tankönyv Apiciustól Vitruviusig (a magyar oktatásban meg sem jelenik a nagy többségük, említés szintjén sem).

A tankönyvet stilisztikai fogalomtár és a képek jegyzéke zárja.

Megfigyelésem: a diákok sem órán, sem a szünetekben nem használnak mobiltelefont.

4. órában **prof. Ertl** 3. osztályos **latinóráján** jártam.

A csoport 20 fős, 12 éves diákok, idén kezdték a latint. Az első két évben ez heti 4 órában valósul meg. A tanulók motiváltak és szorgalmasak. Nyelvtani alapismereteik stabilak. Itt sincs IKT-eszközhasználat, sok a gyakorlás, ismétlés, tábla- és füzetvázlat. Több eltérő feladattípust használ a tanár, így fenntartva a figyelmet és aktivitást. Feladatmegoldás közben végig a tanulók között sétál, kérdezi és felszólítja őket.

A kicsik is sokat és szépen írnak, sokan töltőtollat és színes filceket használnak, füzetvezetésük áttekinthető, igényes. A füzeteket a tanár óra végén beszedi, ellenőrzi.

5. órán ugyancsak **prof. Ertl latinóráját** látogattam, ezúttal egy másik 3. osztályos csoportnál.

Itt megfigyelhettem az azonos évfolyamon belüli párhuzamokat és különbségeket.

Az évfolyam minden osztálya azonos tempóban és tematikával halad az azonos tárgykból, így a számonkérések is azonosak évfolyamszinten, tanártól függetlenül.

Megfigyelésem: nincs sok és hosszú nyelvtani magyarázat, inkább rövid rávezetés és sok gyakorlás. Ez gyorsabb és hatékonyabb, mint hosszú nyelvtani fejtegetéseket hallgatni és szabályokat memorizálni. Könnyebben megértik a diákok a szabályt, ha példákon keresztül maguk ismerik fel.

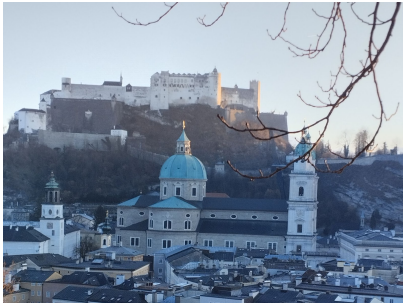
Február 8-án prof. Florian Stehrer latinóráit látogattam volna meg, de a professzor betegsége miatt ez elmaradt. Így csatlakozva a magyar csoporthoz, Talmácsi József kollégámmal a prof. Czifra által vezetett városnézésen vettem részt. Ennek keretében

megttekintettük Hohensalzburg várát, a Domquartiert, a székesegyház páratlan műkincsekben gazdag múzeumát, a Franziskanerkirchét, a Peterskirchét és a bencés templom melletti gótikus temetőkápolnát. A városnézést a híres Mozart Caféban zártuk.

Február 9-én folytattam az **óralátogatásokat** a gimnáziumban.

1. órában prof. Di Stolfo latinóráján vettem részt 4. osztályosoknál.

A csoport 15 fős, 13-14 évesek a tanulók.

Óra elején került sor az új nyelvtani anyag bevezetésére. A magyarázatra ismét nem fordított sok időt a tanár, ellenben a gyakorlás igen sok oldalról, különböző típusú feladatok segítségével járta körül a témát.

A diákok szóincse gazdag, füzeitek rendezettek.

A tantermet a művészeti órákon készült, az ókori világ 7 csodáját ábrázoló metszetek díszítik, ezt igen inspirálónak találtam.

2. órán prof. Ertl 8. osztályos latinóráját látogattam.

14, érettségire készülő diák van a csoportban. Ők már tableten vagy lapon használták okostankönyvüket és önállóan oldottak meg feladatokat.

Az óra témája a boldogságkeresés a római vallás és filozófia tükrében.

Megfigyelésem: a tankönyv nem magyarázta didaktikus jelleggel a jelentős hellénisztikus filozófiai irányzatok jellemzőit, mint a mi tankönyveink, hanem két szövegen keresztül mutatta be. Mindkettő Cicero teológiai művéből, a *De finibus bonorum et malorum*-ból (A legfőbb jóról és rosszról) származott. Kommentár kapcsolódott a szöveghez.

Ezután a kereszténység boldogságfelfogását illusztrálta Szent Ágoston *De vita beata* (A boldog életről) c. műve alapján.

Végül modern boldogságkutatásokra, a pszichológia mai eredményeire tért ki a témában.

3. órában prof. Di Stolfo 3. osztályos latinóráján voltam.

25 fős csoport, ismétlés után új leckét kezdtek mitológiai témával és új nyelvtani jelenség bevezetésével.

Megfigyelésem: új lecke esetén először megtanulják az új nyelvtani jelenséget, csak ezután fordítják a szöveget.

A tanár felhívja a diákok figyelmét a szokatlan, változó, illetve a szabályos, a tanultakhoz hasonló alakokra. A tankönyv jól kiemeli a különbségeket.

A mítoszt történelmi magyarázat, régészeti leletek fotói, képzőművészeti ábrázolások illusztrálják elmélyítve az új ismeretet.

A diákok órán felállhatnak, megtölthetik kulacsukat, kimehetnek mosdóba, ezt csendesen jelzik. Órán a diákok nem tűnnek feszültnek, stresszesnek. Nyugodt, csendes a légkör. Két diák használt tabletet, valószínűleg tanulási nehézség miatt.

5. órában prof. Czifra 3. osztályos latinóráján vettem részt.

23 fős csoport, az előző osztállyal párhuzamosan haladnak.

Az oktatás fontos része a szótanulás, a szótári alakok pontos ismerete, a latin kifejezések német és nemzetközi továbbélésének rögzítése, valamint a szóképzés.

Itt is jellemző volt a rendezett, színekkel kiemelt füzetvázlat.

Az óralátogatások után rövid beszélgetés során mondtam köszönetet a fogadó kollégáknak és a viszontlátás reményében köszöntünk el egymástól.

Délután házigazdáink **búcsúestet** szerveztek számunkra, ahol a program koordinátora, prof. Czifra és tanítványai vendégül láttak minket a rendház dísztermében.

A magyar diákok rövid zenés előadással köszönték meg az osztrák diákok és tanáraik vendégszeretetét. A magyarországi látogatásra készülő tanulóknak egy videót vetítettek a tavalyi kecskeméti programról, végül Peter Porenta igazgató úr méltatta beszédében a két iskola immár 25 évre visszatekintő kapcsolatát.

A búcsúest pillanatai

A szakmai látogatás tapasztalatait munkaközösségi értekezleten osztottam meg kollégáimmal.

A látogatás rendkívül gazdag volt élményekben és inspirációkban, köszönet érte az Erasmus + programnak, a szervezésért Talmácsi József kollégámnak és Nikolaus Czifra professzor úrnak.

Sipőcz Brigitta

